

Ulostenäytteen otto sairaalahygieenisesti merkitsevien resistanttien bakteerien (MRSA, VRE, resistentit gramnegatiiviset sauvat) seulontaviljelyä varten

Seulontaviljelyllä etsittäville bakteereille on ominaista, että tietyt yleisesti käytetyt bakteerilääkkeet eli antibiootit eivät tehoa niihin. MRSA ja muut etsittävät bakteerit eivät ole sen helpommin tarttuvia tai vaikeampia infektioita aiheuttavia kuin samojen bakteerien antibiooteille herkät kannat, joita useimmilla meistä on elimistössämme. Jos antibiooteille vastustuskykyiset kannat kuitenkin aiheuttavat vakavan infektion, sen hoito saattaa olla vaikeaa.

Sairaalapotilaiden vastustuskyky on usein heikentynyt ja he ovat alttiita saamaan infektioita. MRSA:n ja muiden resistanttien bakteerien leviäminen sairaaloissa pyritään estämään etsimällä bakteerin kantajia ja hoitamaan tunnetut kantajat kosketusvarotoimin.

Oireeton MRSA- tai muu bakteerikantajuus ei sinänsä ole kantajalle vaarallista eikä aiheuta rajoituksia normaalissa sairaalan ulkopuolisessa elämässä. Kantajuus voi hävitä itsestään tai MRSA-kantajuutta voidaan pyrkiä poistamaan ns. häätöhoidolla.

Sairalahygieenisesti merkitseviä resistenttejä eli bakteerilääkkeille vastustuskykyisiä bakteereita ovat

- Metisilliniresistentti *Staphylococcus aureus* (MRSA)
- Vankomysiiniresistentti enterokokki (VRE)
- Enterobakteerien ESBL- ja CPE-kannat
- Moniresistentit *Pseudomonas aeruginosa* - ja *Acinetobacter baumannii* -kannat

Näytteenotto ei vaadi erityistä valmistautumista. Antibioottihoidon aikana näytteiden ottamista ei suositella. Näytteet otetaan laboratoriossa, osastolla tai poliklinikalla. Muiden näytteenottokohtien lisäksi seulontaviljelyitä voidaan tehdä myös ulosteesta. Ulostenäyte voidaan ottaa kotona.

Kotona tapahtuvaa ulostenäytteenottoa varten tarvittavat välineet

1. Muovi- tai pahviastia
2. Ulostepurkki tai näytteen kuljetusputki (katso kuvat)
3. Muovipussi ja nimitarra

Ulostenäytepurkki ja siihen kuuluva "lusikka"

Näytteenotto

1. MRSA -näytteet otetaan näytetikulla nenästä, nielusta ja peräaukon suulta.
2. Muut seulontanäytteet otetaan peräaukon suulta tai ulosteesta.
3. Näytteet otetaan lisäksi myös mahdollisista haavoista tai ihovauriokohdista.
4. Ulostenäytteen voit ottaa jo kotona laboratorion saatuun ulostenäytepurkkiin tai kuljetusputkeen.
5. Ulosta muovi- /pahviastian tai WC – paperiin.
6. **Näyte ulostepurkkiin:** Avaa ulostenäytepurkki ja laita purkin kannessa kiinni olevalla lastalla noin lusikallinen ulostetta purkkiin (ei täyteen) tai **näyte kuljetusputkeen:** Pyöritä kuljetusputkeen kuuluvaa näytteenottotikkua ulosteessa ja siirrä tikku kuljetusputkeen (katso kuva). Älä poista putkessa olevaa nestettä tai geeliä!
7. Sulje purkki/putki huolellisesti.
8. Huolehdi, ettei näytettä tule purkin ulkopuolelle.
9. **Kirjoita nimi, henkilötunnus, näytteenottopäivämäärä ja kellonaika mukana tulleeseen nimitarraan.**
10. **Kiinnitä nimitarra näytepurkkiin/-putkeen.**
11. Laita näytepurkki/putki muovipussiin.
12. Säilytä näyte jääkaappilämpötilassa.

Kuva: Pinkkikorkkinen putki ja näytteenottotikku. Näytteenoton jälkeen tikku viedään putkeen ja varsi katkaistaan putken seinämää vasten punaisen viivan kohdalta. Älä kaada pois putkessa olevaa nestettä!

Palauta näytepurkki laboratorioon vuorokauden sisällä.

Voit ottaa näytteen ottamiseen liittyvissä ongelmissa yhteyttä tutkimusta pyytäneeseen osastoon tai poliklinikkaan.

Vastausta voit tiedustella hoitavasta yksiköstä.

Katselmoitu 4.5.2023/KRJ